

Časopis Filozofia vstupuje do svojho jubilejného ročníka: v tomto roku dovŕšuje štvrtstoročie svojej existencie. Je síce od samého začiatku časopisom Filozofického ústavu SAV, prináša však štúdie a články širokého okruhu prispievateľov. Pred 4 rokmi uverejnila Filozofia v redakčnom úvodníku programové vyhlásenie, v ktorom sa vyslovuje záväzok, že jej redakčná rada bude dbať, aby Filozofia prinášala len výsledky skutočne bádateľskej aktivity našich tvorivých filozofov. Zdôrazňuje sa v ňom, že len primárnym riešením a rozvíjaním svojich inherentných úloh môže filozofická tvorba vytvárať nevyhnutné predpoklady pre oblasti svojich aplikácií. To znamená, že ak má naša filozofia účinne napomáhať vzostupu našej spoločnosti a kultúry, musí starostlivo prispievať k riešeniu významných teoretických otázok i nájstojčivých problémov, vyvierajúcich zo života; skutočne *vedecký* prístup k filozofickým problémom, čoraz hlbší ponor do podstaty pertraktovaných otázok je jedna z dôležitých podmienok pozitívneho rozvoja našej filozofie. Iba hlboko teoreticky fundované výsledky tvorivej aktivity môžu poskytovať ideovú a metodologickú bázu, platnú a osožnú pri riešení rozličných nájstojčivých a vyslovene aktuálnych otázok.

Pri tejto príležitosti redakčná rada časopisu Filozofia sa zaviazala, že bude dbať zároveň na zachovanie náležitej proporcionality pri dotovaní príspevkami z jednotlivých úsekov filozofickej problematiky, či už ide o otázky gnozeológie, ontológie, logiky, či o otázky dejín filozofie, ďalej etiky, kultúry a axiológie. Redakčná rada vyhlásila tiež, že sa bude usilovať, aby časopis prinášal aj bohaté a významné správy z filozofického života doma, v zahraničí, rozhlady, glosy, informácie, recenzie atď. V roku 1966 sa prijalo tiež uznesenie, že v časopise sa zavedie aj permanentná konzultačná rubrika na pomoc najmä stredoškolským učiteľom. A napokon redakčná rada Filozofie prijala ešte uznesenie, že perspektívny výber príspevkov treba osnovať predovšetkým na platforme bádateľských plánov hlavných filozofických pracovísk. Podľa týchto smerníc sa redakcia časopisu skutočne aj usilovala postupovať.

Osobitne treba vyzdvihnúť, že Filozofia ako časopis Filozofického ústavu SAV je vedeckým časopisom, ktorý má publicitu približne tak širokú ako ostatné odborné časopisy Slovenskej akadémie vied.

Pokiaľ ide o tematiku uverejňovaných prác v rubrike *State a diskusie*, ktorá je ťažiskom časopisu, a zároveň pokiaľ ide o proporcionality uverejnených príspevkov, možno poslúžiť týmto prehľadom:

	XXI/1966	XXII/1967	XXIII/1968	XXIV/1969
ontológia a filozofia dejín	4	7	5	11
gnozeológia	5	3	1	1
dejiny filozofie (aj slovenskej)	3	8	3	5
filozofia vedy	5	3	6	5
etika, axiológia, ideológia	8	12	12	10
logika a metodológia	5	1	3	2

Takýto je teda štatistický prehľad uverejnených príspevkov v rubrike *State a diskusie* za uplynulé 4 roky. Redakčná rada časopisu bude sa musieť ešte viac ako dosiaľ orientovať na teoretické otázky jednotlivých filozofických disciplín v osobitnom zreteli na problematiku filozofickej antropológie, vedecko-technickej revolúcie, teórie systémov, metodologických otázok dejín filozofie a i.

Rozumie sa, diskutabilné sú všetky príspevky, ako to zásadne platí pre vedecké poznanie. Niektoré príspevky najmä z ideologickej problematiky majú pochopiteľne bezprostrednejší ideovo-politický dosah ako iné. Isteže možno vytýkať niektorým príspevkom vágnejšie formulácie, iným zasa nie dostatočne komplexnú dokumentáciu alebo príliš lineárnu argumentáciu. Jednako, celková teoretická a odborná náročnosť časopisu javí vcelku stúpajúcu tendenciu a aj v príspevkoch, ktorým možno vytýkať spomenuté nedostatky, prevažuje moment ideového podnetu a stimulu.

Možno teda povedať, že redakčná rada Filozofie sa usilovala osnovať líniu časopisu na vedeckých princípoch marxistickej filozofie.* Tu treba tiež pripomenúť, že časopis sa zúčastňoval na pravidelných zasadaniach redakčných rád filozofických orgánov socialistických krajín. Osobitne treba zdôrazniť, že bude v záujme ďalšieho vývoja nášho filozofického myslenia zintenzívniť a prehĺbiť aj spoluprácu s českými filozofickými pracoviskami a najmä s Filozofickým časopisom ČSAV.

Je nepochybné, že niektoré príspevky, ak by mali bezprostredne slúžiť aj ne-odborníkom, ak by mali byť prístupnejšie a mať väčšiu publicitu, než je to obvyklé a prirodzené pri odborných časopisoch, vyžadovali by si oveľa väčší ohľad na taký spôsob formulácií, ktorý by vylúčil možnosť neadekvátneho alebo ideovo-politicky neúnosného spôsobu ich interpretácií a recepcií v širokých radoch neodborných čitateľov. No, ako bolo povedané, Filozofia je odbornovo-vedeckým časopisom.

Treba kriticky vyčítať, že niektoré rubriky časopisu sú stále ešte pomerne ne-sústavné, bez dostatočne upresnenej koncepcie a že prinášajú príspevky neraz iba pri náhodných príležitostiach. Bude treba zámernejšie a pestrejšie dotovať príspevkami jednotlivé rubriky časopisu: rozhľady, z filozofického života, informácie, glosy, recenzie. V tomto ohľade je rubrika konzultácií počnúc rokom 1967 na želiteľnej úrovni a vykonáva pozitívnu službu.

Treba pripustiť, že niektoré celkom ojedinelé príspevky, resp. úryvky článkov vyvolávajú dojem improvizovanosti alebo príliš kusej inšpirácie. No treba pochopiť, že „zložitá, krízová situácia, do ktorej sme sa dostali v roku 1968“ (Pravda, 10. 1. 1970), veľmi protirečivo a v istých zreteľoch nepriaznivo vplývala na celý náš kultúrny život.

Vo veľmi zložitej problémovej situácii sa v dôsledku politických peripetií musela nachádzať aj redakčná rada časopisu. Jednako, napriek všetkému, úroveň časopisu vcelku obstála. Pokiaľ ide o budúcnosť, treba si len želať, aby časopis aj v najbližšej budúcnosti dbal na zvyšovanie teoretickej a ideovej náročnosti uverejňovaných príspevkov. Predpoklady na to sú v nastupujúcej generácii nadaných, vzdelaných a zodpovedných filozofov.

R

* O tom svedčí aj ohlas v socialistických krajinách. Napríklad v poľskom časopise *Studia filozoficzne*, vydávanom Inštitutom filozofii i sociologii Poľskej akadémie nauk (1969/1) sa konštatuje, že v príspevkoch *Filozofie* možno nájsť triezvy a zásadný rozbor komplikovanej problematiky marxizmu, že slovenskí filozofi, redaktori a spolupracovníci *Filozofie* sa dištancujú od dogmatizmu, ktorý spôsobil značné škody v uplynulom období, no zároveň neupadajú do krajnosti revizionizmu. Ďalej sa hovorí, že s veľkou satisfakciou treba tiež konštatovať, že spolupracovníci *Filozofie* so záujmom a sympatiami sledujú filozofické publikácie bratských socialistických krajín.